

A Pengő.

Az ország égboltján jelentkező borus felhőkkel együtt jelentkezni szoktak a nemzetgazdaság orvhalászái is, akik csak arra várnak, hogy a gondterhes komor felhőkből lehulló könnycseppeket hőmpölygő áradattá dagasszák s a zavarosban halászhasználnak. — Megszoktuk már!

Most is, hogy a moratórium a bankzárlatot elrendelte az ismeretlenség megszokott homályából jött a vészír, hogy a magyar Pengő a nemzetközi pénzpiacra ismét csak olyan selejtes árucikké süllyedt, mint volt régen a korona. — Senki sem gondolt arra, hogy a képzelt árfolyamzuhanást miként lehetne megállítani, vagy jóvátenni s a nemzeti vagyont megmenteni, hanem teljesen oktanul csakis arra gondolt, hogy a magáét mentse még akkor is ha akciójával másnak s főként ha a köznek okoz pótolhatatlan károkat. — És tényleg vannak olyan emberek akik ha maguknak tíz pengő kétes hasznót szerezhetnek a másoknak okozott ezer pengő kárral, akkor inkább szereznek maguknak 10 pengő ily hasznót.

Most azonban már tapasztalt pénzügyi kormányzat állott a büns spekuláció útjába. Az elrendelt hirtelen zárlat megakadályozta azt, hogy a magyar pengő akár bővül külföldi áruért, vagy talmi-utódvalutáért az ország határán túlra, legalább is tekintélyes mennyiségben kivándoroljon. A spekuláció sötét háttérében nagyon jól érezték pénzügyi ellenségeink, hogy a magyar pengő mily erősen áll s egy terrorisztikus, — pánikot keltő puccsal akarták megindítani nemzetközi pénzerősségünket és maguk-

hoz kaparintani a Pengőt. Hála Istennek mindeddig még nem sikerült.

Eppen nem rózsásak pénzügyi állapotaink s rettentő nehézségekkel kényszerülünk megküzdni, azonban becsületes szándékaink s a nemzet felemelő higgadtságában rejlő méltóság oly erőt és szívósságot kölcsönöz minden államháztartásbeli és a nemzetközi pénzpiacot érintő ténykedésünknek, hogy élni akarásunknak rögs utjai elé még a külföldi hivatalos politika sem tud a komoly igazság jegyében érdemleges gátat állítani.

Kísérletet tettek hát nem hivatalos kerülő uton a nemzetközi pénzpiacra rutinizott hiénai. Azonban a magyar turulmadár a magasba emelte értékeinket, mert mi immár az óceánok feletti levegőnek is hősei s abban biztossan mozgó értékei vagyunk. Azok a kishitűek, akik az első rémitő

hirekre beugrottak és az égető Pengőtől szabadulni akartak, máris szánom-bánommal tértek meg, mert alaposan ráfizettek a 8—9 Pengőért vásárolt Dollárookra. Ők maguk rendeztek önmaguknak magas árfolyamot. Amde megérdemelték. Most ezen a néhány tőkésen arattak diadalt a siberek, most áldozataik lebecsülték a Pengőt.

További életelörelátásunkon feltétlen nyugodtságunkon és megfontoltságunkon mulik hogy pánikot ne okozunk ne ismerjünk, — kétségbe ne essünk. A mi szerény, de minden vihart eddig még mindig visszavert Pengőnket becsüljük legalább is oly nagyra, mint a mennyire állítják, ezt a tuloldalon állók s csak haladjunk eddigi küzdelmes utainkon amíg szabad kezét kaphatunk, hogy önmagunk orvosolhatjuk pénzügyi betegségünket. — th.

míg az iparcikké csak 15%-kal, 1930 tízenegy hónapjában az agrártermények ára csökkent 175%-kal, az iparcikké pedig csak 9%-kal.

Itt a nagy problémát Könnyű azt mondani: ha ez így van, most már ipar, te folytassd. Én azt mondom, hogy addig a ipértékig, amíg egyáltalában lehet és amíg az ipari termelés fenállása csak megengedi, ez meg kell, hogy történjék, de a lehetőségek, igen szűkek. Felteszem a kérdést, hogy a magyar gazdaságpolitika szempontjából mi fontosabb: ezeknek az ipari termelési áraknak néhány százalékkal való további lenyomása-e — amire törekedni kell, amennyiben erre mód van — vagy pedig, nem kellene-e, minden erő, elsősorban arra koncentrálni, hogy legalább a belföldi fogyasztásban az agrártermékek árai feljavíttassanak. Az én meggyőződéseim szerint ebben az irányban még sokat lehet tenni s a kormánynak ebben az irányban tovább kell folytatnia azt a politikát, amelyet a legutóbbi évben folytatott. Gondoljuk el: milyen nagy jelentősége van ennek a mezőgazdaság eladósodásának szempontjából. A mezőgazdaság eladósodása kétféle körülményre mozog. Az 1929. év végén bekebelezett és eljegyzett tartozások összege 1570 millió pengőre rugott. Az 50 katasztrális holdnál nagyobb birtokok területének 39,4 százalékán volt már teher bekebelezve, ha pedig a kisebb birtokkategóriákat is nézzük, akkor a becslés szerint, a magyar földbirtokok területének 36 százalékára volt már teher bekebelezve.

Az 1929. évben az eladósodás csak 9 százalékot tett ki, ami azt jelenti, hogy az eladósodás bekövetkezett sokkal magasabb terményárak mellett. De micsoda rettenetes veszélyt, jelelt a magyar agrártársadalomra nézve a 30 pengős buzaár melletti eladósodás és az adósságnak 15 pengős, vagy 13 pengős buzaár melletti letörlesztése! Ez a kisértetlenek ezreit teheti tönkre. Ez nem a nagybirtok specialis érdeke. Itt tulajdonképpen a kisbirtok meg erősbben van érdekelve, mert a kisbirtok sokkal kisebb mértékben képes és volt képes nálunk is arra, hogy adósságait törlesztés adósságokra változtassa át. Elsősorban a kisgazdatsadalomnak érdeke, hogy az adósságokat akkor fizesse vissza, amikor a terményárak már bizonyos színvonalra jutnak.

Ezért, szerintem, a kormányinté-

Ipari termék — agrár termés.

Irla: Dr. Bíró Pál országgyűlési képviselő.

Azok között a tényezők között, amelyek az iparellenes bangulatot szítják, elsősorban áll az ár kérdése. Ha vizsgáljuk az iparcikk árának magaságát, nemzetközi vonatkozásokban is, akkor az egyes államok hivatalos statisztikai adatai alapján 1913-ból, mint 100-ból kiindulva meg lehet állapítani, a következőket: Németországban 1930 novemberében a békevel szemben az árnívó 145 volt ami azt jelenti, hogy 45%-kal magasabbak, Csehszlovákia októberben 124, Magyarországon pedig a novemberi statisztika szerint 120, tehát 20%-al emelkedés. Nem azt akarom ezzel bizonyítani, hogy nálunk az iparcikk olcsóbbak, mint külföldön, csak azt akarom konstatálni, hogy a Békevel szemben az emelkedés milyen mérvű volt.

1930-ban mert ez volt az esztendő, amelyben a csökkenés bekövetkezett, milyen volt a csökkenés? Németországban novemberben lecsökkentek az árak 156-ról 145-re, a csökkenés 7%, Ausz-

riában október végéig áll rendelkezésre a statisztika — 147-ről 134-re, a csökkenés 7,1%, Csehszlovákia október végéig 142-ről 124-re, a csökkenés 12%, a magyarországi hivatalos statisztika szerint 132-ről 120-ra, a csökkenés 9%, úgy, hogy azt lehet mondani, hogy Közép-Európában az 1930. év folyamán az ipari cikkek árcsökkenése körülbelül egyforma mértékben következett be. Az igazság kedvéért megemlítem, hogy Németországban november óta újabb lényeges árcsökkenés mutatkozik, mint folyamán az azoknak a munkabércsökkenéseknek, amelyeket igen súlyos szociális nehézségek árán sikerült december végén, vagy január elején életbe léptetni, amikor is 6%-os újabb általános munkabércsökkenés következett be.

Mi a baj tulajdonképpen? A baj tulajdonképpen az, hogy az agrártermények árcsökkenése sokkal magasabb mérvű volt 1927. vége óta Magyarországon az agrártermények ára 37%-kal csökkent,

„A MUNKA” TÁRCAJA

Érettségi találkozó a Királyok nyaraló városában...

Irla: Tóth Máttyás dr.

Tíz éve annak, hogy egy napfényes júniusi délelőttön huszonnégy reménydus ifjú hagyta el előre néző szemekkel a királyok nyaraló városát. Huszonnégy ifjú mind acélos izmokkal, vasakarattal, hogy meghódítsák a világot. Jól emlékszem rája: a gimnázium körülzárt udvarán bucsuzkodtunk a kedves falaktól. Egyszerű kis bucsuztatót mondtam, de benne volt a szívem minden ifjú rajongása. És sirtak a kemény osztályozó tanárok, sirtak a mindig nevelő diák szemek. Csak mi huszonnégyen tartottuk magasan a fejünket. Hogyisne! Előttünk nevetett, csábított az Élet. Csak a szépségek kértjett mutogatta felénk Csupa biztatás, mosoly volt a válnak. A Királyok nyaraló városa virágoktól volt illatos, az Erzsébet és Király parkok versenyeztek egymással. Mindkettőben nem egy király emléket őrizték a lombok. Maga a város a júniusi napfénytől álmosan küldte utánunk utolsó üdvözlését...

S most tíz év után újra összejöttünk. Az ódon falak közül kiköltözött a gimnázium. Valamikor diákoktól hangos udvarán egy nyári mozgó vásárna fehérlett. Szomorú viszonylat. Mintha szégyelte volna magát, a tíz évvel ezelőtti ültetett fák lombjai mögé bújott. Alma Materünkől nyári mozgó, cukrázda,

csemege üzlet lett. Szegény iskolánk, veled is de mostohán bánt el a Sors. Akár csak azzal az összegyűlt tízenegy ifjúval és még inkább azokkal, akik el sem jöttek. Csak néztem, kerestem, hol van az a bizakodó tekintet a szemekből, amely tíz év előtt olyan diadalmasan nézett széjjel. Kerestem, hol vannak az acélos izmok, mit ért el a vasakarát. De az egymáshoz örlődő szemekben fardadság húzódott meg. Csak akkor, csak akkor ragyogtak fel újra, ha a tíz év előtti emlékek muzsikáltak köztünk. Csodálatos, ilyenkor újra hittünk, diákok lettünk ismét, akik most indulnak dacosan, nótásan az Élet barrikádjai ellen...

De jó tanárainkat is szétszórta az utjuk. Hárman jöttek el közénk. Az egyik Budapestről, a fény városából, a másik Miskolcra, a harmadikat a nyírségi mezőkről hozta el a szive. Kedvesek voltak és közlékenyek... De a Királyok nyaraló városában csak a parkok virágja, madárja emlékezett ránk. Olyan keveset emeltük kalapunkat, hogy szinte fájt is. Nagyon kevesen emlékeztek a huszonnégy keménymellű ifjura, akik tíz évvel ezelőtti mondtak bucsút az iskolapadoknak... Csak a fekete ruhák komolysága ejtette gondolkodóba a sörözgető helybélieket. Találgatták, hogy kik lehetünk... Mi pedig ültünk egymás mellett szépen, mindnyájunk fejében ott motoszkáltak a Holnap gondjai és el nem jött barátaink szomorú arca komolyított. Talán állás után kilincseltek valami komor hivatal ajtaja előtt. Tíz év után... Nem mondunk hatalmas diktókat, de szívünk

szeretettel volt feli. Bárcsak az ál pátozok csillagzata végleg letűnne a bus magyar égről. Megfogadtuk: vizet praedikálunk, de vizet is iszunk. A Királyok városában ezzel a fogadalommal indulunk neki az újabb tíz esztendőnek...

VERSEK.

Irla: Fekete Alfréd.

ENGEM ITT FELEDTEK...

Engem itt feledtek!
Vagyok a fehér néma kéz, mely zörget
kitaláló lázzal lelketek
lezárt, sötétlő ablakán...
S piros ajakkal büszkén hirdetem
lángoszlopos, megújult nagy hitem:
fakad még egyszer új élet talán
a régi eszmék ősi talaján!

Megérti majd az új élet a dalt is
s színrozsda érdőn
évezredes fák alatt
tán nem hiába száll az áldozat,
a szentelt láng, a füst...
Mert sötétjében új formái égnek
a régi eszmék őserős hevének...

Engem itt feledtek!
Szilaj mámorom tulcsap órdi gáton,
viharzó lázzal felsikong a nótá...
Vasizmu, hetyke ósapámat látom,
szép, párdumentés Alpárt,
én csonka, megápadt utóda...
Hegylünk hora tombol eremben,
mialt bősékedvű, vad, szőlőházi csó...
Bacchus oltárán áldozom neked
Anyám, Életem, Oh Emlékezet...

Engem itt feledtek!

Vagyok a halk kis tavaszi láng,
mely alkonyatkor messze végtelenben
lidéres fénnel fellobogva ég,
hogy titkos, kékes csillogását
remegőn szertehntse itt
s felfedje nektek emberek
a régi eszmék új csodás
elásott gyémánt kincseit...

BOHÉM-REGE.

Pazar ruhában járni nem nehéz,
a lakcipőhöz sem kell éles ész,
de vidám kedvvel, könnyű szívvel
koplálni: bizony tudomány,
s fiam, ha egyszer megtanultad,
bőlcsebb vagy, mint egy vén brahmán.

Tied lehel a nibelungok kincse,
szemed a titkok titkai áttekintse,
lehetsz te Ember, lehetsz Isten,
futhatsz a délfőb nyomán,
de ha a sorstól visszarettensz
a léted bizony egy pipa dohány.

Ha a Nines rádveti szemét,
kitűnik a kincs és ki a szemét.
Örököld vagy te, vagy száraz karó
mit elfúj egy kis lence szél,
súlyos pörölly az életlélőn,
vagy hitvány, korhadt kapanyél.

Néza a szemébe nyílt szemekkel,
beszéli az örök Végtelennel,
s kacagi ott, ahol más zokog:
bölcs leszel akkor, bohóc, tölbolond,
legyen az élet teli sorleg
mely álmodik, míg mámorálmot ont.

kedéseknél, elsősorban ebben az irányban kell haladni. Miután ezek az intézkedések nagy előkészületeket igényelnek — hiszen láttuk a múlt esztendőben is, hogy kicsit elkéstünk — nagyon kíváncsok, hogy ezek az intézkedések a kormány részéről minél hamarabb megtörténjenek.

Ünnep a Szentkúton.

Kora tavasztól késő ősziig különösen vasár és ünnepnapokon mindig sok látogatója van e vadregényes helyen fekvő és mindig rendezettebb, vallásos ihletet sugárzó kegyhelynek.

Vasárnap (j. hó 19-én) az Orsz. Ker. Szoc. központ kérte fel a vidéki csoportokat találkozóra. Messze vidékről, mint pl. Diósgyőr, Eger, Hatvanból is sokan jöttek el és a délelőtti istentisztelet után értékes gyűlés keretében beszéltek meg a tennivalókat.

Városunkból is sokan jelentek meg egy a ker. szocialisták, mint mások.

A nagybátyi hatalmas tábor Kádár László vezető kantortanítóval az az élen vonult be a „Krisztus Király” c. vallásos indulóval. Az élénk ütemű, de vallásos ábrátot keltő ének betöltötte a szép völgyet s még a templomból is kitódultak hallatára. A csodálkozás annál nagyobb volt, amikor megálltak, hogy Kádár László egy u. n. parasztdalárdával énekelte az összhangban, szövegben és melódiában fenséges dalt, melyet ő maga szerzett.

Ime egy nagyszerű példal Egyszerű földmives legények és leányok voltak az énekesek, akik mint Kádár László mondta, boldog örömmel és pontosan járnak a próbákra. A nyilvános elismerés és ünneplés, melyben az egyszerű, de tehetséges magyar testvéreket részesítette a Szentkút minden rendű és rangú látogatója, csak fokozni fogja a dalárdisták lelkesedését. — Később elénekeltek még egy Szent Imre himnuszot, melyet szintén Kádár László szerzett és tanított be precízen, határozatosan. Úgy a szerzőt, mint a dalárdát sokáig ünnepelte a hívő sereg.

Diósgyőr hatalmas záródokcsapatát Csintalan József szentszéki tanácsos, diósgyőri plébános vezette, akit a Szentkút népe nagy melegséggel üdvözölt, mint kiváló és közismert lelképásztort.

A mizserfai bányakerület nagy csoportját Kuchta András lelkészvezette; ott láttuk a csoportban Molnár András bányaigazgatót családjával együtt.

A Kapisztrán Ferencesek közül ott voltak p. Oslay tartományfőnök, András, Viktor és Pius páterek, továbbá Frimmer János tárnasádnai plébános.

Az ünnepélyes nagy misét a Szentkút közszeretben álló kedves és agilis papja P. Krizant Tamás celebrálta.

Szentmise alatt ismét Kádár László művészi képessége nyilvánult meg az u. n. uri vegyeskar szereplésében, amikor Diebold f. dur miséjét adták elő. A nehéz kórus a székesgyházak gyakorlott karának is dicsőségére vált volna. — Szólisták voltak Hercegh Józsefné, Lapsánszky Ilona, Gubala Ferenc és Tóth István.

Szentmise után P. Oslay Oszvald tartományfőnök nagyhatású szentbeszéde következett kint a szabadban.

A kultúra széduletes haladásáról beszélt; az emberek egymáshoz való nagy közeledéséről (a rádió útján.) Mégis a szeretetlenség jellemzi a mai társadalmat. Egyesek szédítő gazdagsága és pénzimádata. Milliós éheznek, de ha tultermelés van kávéban, rizsben, azl százezer métermázsa számra a tengerbe öntik, hogy az árak le ne szállhassanak. Éhen fetelegnek ártatlan gyermekek, de kutyákat pazar módban nevelnek és fényesen temetnek el a gazdagok. — Gyilkosokkal vannak tele a börtönök, a tudóvész pusztít, a munkanélküliség nő, mégis a kultúra haladásáról számol be a tudomány. — Kétségbeesztő a helyzet s ebből csak az ísten vezetheti ki az embereket. Ha a hit szava csendül meg a hatalmasok lelkiismeretében, majd megváltozik a világ! Erre kell kényszeríteni a társadalmat! A nagy magyar szentek példára hivatkozva krisztusi szellemben összefogásra hívja föl az embereket.

A kiváló hitsszónoklat nagy hatása átjárta a lelkeket s az egyszerű, de nagy értékű Ferences atyák iránt megnyilvánuló szeretetet csak fokozta.

A délutánra hirdetett ker. szoc. értekezlet az istentisztelet után tartották meg.

A gyűlést P. Krizant Tamás nyitotta meg. Megjelölve az utat, melyen a szociális munkának haladnia kell. — Szabó József v. képvis. a hittel párosult, radikális szocializmust hirdette és hívta fel összefogásra a vidék népét. Majd Csintalan József sz.-sz.-tan. mondott tartalmas beszédet. Be zélték még Székely János v. államtitkár és Móvik Zsigmond lap-szerkesztő.

Az értékes és gyakorlati életből vett irányelvek alapján megindul az országban az építő munka, melynek eredményeit bizonyára minden társadalmi réteg élvezni fogja.

Hírek és különféle

Személyi hír. Traum Péter esp. plébános nyári szabadságra távozott 3 hétre. — Galgó József m. kir. posta és táv. főfelügyelő, főnök 6 heti szabadságát megkezdte. Helyettese Fodor Imre postatiszt. — Veres Zoltán főszolgabíró szabadságát a Balaton mellett tölti.

Külföldre szóló postautalványok a postahivataltól vett értesítés szerint további rendelkezésig legfeljebb kettőszáz pengő összegig adhatók fel.

Dr. Clementis Kálmán városi tisztifőorvost e hó 19-én délután hirtelenül kizú, erős lájdnak lepték meg s a különben rendkívül mozgékony agilis főorvost ágyba döntötték. A beteg főorvost mentő autón azonnal a balassagyarmati közkórházba szállították, ahol kétségtelen megállapítást nyert, hogy súlyos vakbélgyulladásban szenved s ezért még az éj folyamán megoperálták. A műtét után néhány napig jól érezte magát, majd csütörtökön válságosra fordult állapota. Családja aggodva veszi körül betegét. Városunkból dr. Makkay és dr. Brunnovszky orvosok keresték fel tegnap este a súlyos beteget és hozták szomoru hirt állapotáról. — Lapzártakor értesülünk, hogy dr. Clementis Kálmán ma délelőtt 1/2 órákor meghalt. Temetése előrelát-hatóan Budapesten lesz hétfőn délután.

Hadikölöcsönkarosultak mindig többen és többen keresik fel a városházát, hogy különféle összegű jegyzéseik után segély iránti kérvényt terjesszenek fel a népielőti miniszterhez. Az újságok arról írják, hogy már a 2000 koronán felüli jegyzések után is segélyt folyósít a miniszter, nemcsak az 5000 koronán felülre. Ennek alapján bár erre vonatkozólag rendelet nem jelent meg, a városházán elfogadják a 2000 koronán felüli jegyzők segélykérdő ívét is, melyet kitöltve kell az anyakönyv-vezetői hivatalba, majd pénztárba benyújtani és a hadikölöcsön kötvényeket átadni. Nyomtatványt a városházán adnak átadatul. 2000 koronán aluli jegyzésekre csak abban az esetben fogadnak el kérvényt, ha a népielőti miniszterrel előzőleg kért engedélyt kapott valaki. Ellenkező esetben hiábavaló a kérvény felterjesztése.

Levente táborozás. F. évben is mint az elmúltban mennek a leventék Balatonfüredre 2 hétre táborozni. Az idei táborozás már nagyobb szabású lesz, amennyiben a tavalyi 60-as létszám helyett 120 fő levente megy 6 oktató vezetésével. Az indulás augusztus másodikán az éjféli vonattal. Nagy a láz a leventék között. Salgótarján városából 80 levente, a járási falvakból pedig 40 levente megy. Sajnos a testnevelési alap anyagi helyzete a tervbe vett zágyvapálfalvai levente zenekar levételét lehetetlenné tette. Pedig, hogy terveztük, hogy mi nőgrádi leventék is büszkélkedhünk a Pestiek mellett, mert hiszen mi is zenekarral megyünk. Na de talán jövőre sikerül. A táborozással kapcsolatban ismét egy szomoru tényt kell felemlítenünk. Salgótarján Városi Levente Egyesület leventéi közül 25 fő van engedélyezve. Ez bizony

a 450 főnyi állományból alig tudtak 25 gyereket találni, akiket elengednek. Egy leventének 6 pengőt kell fizetni, amely összegért 2 hétre a Balaton partján üdülhet s mégsem akarják elengedni a fiukat. Egyik-másik munkaadó azt mondta, hogy ő sem járt fiatal korában táborozni, ne menjen az ő inasa sem. Pedig hát nem egészen így áll a dolog s nem szabad a fiatalság ezt a kis pihenését ily ridegen elutasítani. Az egész Balaton táborozás érdeme egyedül és kizárólag Tóttóssy Aladár járási testnevelési vezető, aki nem sajnál se időt, se fáradságot a leventék és a jövő magyar generáció testi és lelki neveléséért s annak minden ilyen kedvezményéért szívvél és lélekkel dolgozik. Ezt a sok jólamit az ifjúságért tesz, fizesse vissza neki a jó Isten, mert azt, hogy mi emberek fogjuk meghálálni, nem hiszem.

„Move” lövészbi. F. hó 12-én rendezte a helybeli „Move” házi versenyt a saját löterén; a verseny egy-uttal válogató verseny volt a f. hó 25-én Budapesten tartandó kerületi versenyre. A verseny utáni délből együttes ebédet vettek részt a lövészek a lóház terraszán. D. u. 6-órakor osztotta ki a díjakat Dr. Förster Kálmán elnök. A hölgyversenyt Kovács lonka nyerte, a vendég versenyt Kalmár Viktor s a „Move” versenyt Fischer Károly. A szép versenydíjakat az elnök meleg szavak kíséretében nyújtotta át a nyerteseknek. Kiemelendő a díjak közül egy izléses ezüst cigarettatárca, melyet Vágó Péter nyert el.

Cserkészseink táborozása. A fiainkból alakult cserkészcsapatok évenként keresztlül messzeutakra keltek s a nyári hónapokban külföldi tanulmányutra indultak. Így szemlélték meg Ausztriát, Bajorországot és Itáliát is. A gazdasági viszonyok súlyosabbá tették helyzetünket s honi csapataink immár szívesebben táboroznak csonka hazánk kies vidékein; egyrészt hogy takarékoskodjanak, másrészt pedig hogy apróra megismerhessék hazánk területét. Városunkból a bányatársulati 145-ös „Sirály” a 926-os gimnáziumi „Vasvári” és a salgóbányai cserkészcsapatok Kraft Aladár cserkészparancsnok vezetésével az idén Ipolytarnócon ütöttek táborot éppen a trianoni háttér mellett. A tábor egy lankás hegyoldalon zöldelő mezőn épült s gyönyörű kilátást nyújt az Ipoly völgyére, hanem nemcsak a tul, de az innesső oldalról is lázongóan szöknek szemünkbe a halárkövek; szívszorogva pillantunk a tulsó parton fehérlő színmagyar községekre s a tilalomfaként felszökő karcsu templomtornyokra. Mosolyog reánk a gácsi vár s hívogatóan integetnek Losoncra gyárkéményei s csak egy lépés és máris odaát volnánk. Cserkészseink az est lezárásával táborúzt mellett dalolják az édes magyar dalokat, melyeknek hangjai átszállanak a tulsó parton várakozó testvéreinkhez. Meglátogatták cserkészseinket sokan, — a cserkészbarátok és szülők, ott voltak: Dr. Förster Kálmán polgármester, Róth Flóris bányaügyi főtanácsos, Galgó József postafőnök, Horváth László polgármesterhelyettes és több városi tisztviselő. Meglepetés kedves volt a papságnak érdeklődése, kik közül Fejér Miklós litkei esperes és Horváth László karancseszki plébános is felkeresték a fiukat. Kraft Aladár cserkészparancsnok meleg szeretettel üdvözölte a vendégeket, kiket úgy ő, mint a fiucskák büszkélkedve kalauzoltak a rendkívül csinos táborban, melynek képét Oravetz József gimnáziumi VIII. oszt. tanuló cserkészsegédülést rajzolta meg szakértő ügyességgel. Meglepte a vendégeket a zenészsátor, melyben mindig kedves magyar muzsika és nótácsendült. Nem maradt azonban el a magyar konyha izletessége sem, mert abba a tábor főszakácsa Patay Petyó kitűnő vacsorát készített. Szeretettel emlegették fiaink Kiss Lőrinc ipolytarnóci földbirtokost, aki készséggel ajánlotta fel birtokát a tábor számára s aki naponta keresi föl őket, hogy gyönyörködhesse az új magyar generáció nemes szórakozásában és szellemében.

Járási polgári lövész löverseny. F. hó 19-én vasárnap folyt le városunkban az acélgyári löpályán a járási polgári lövész löverseny. A versenyen a vidéki faluk is szép számban voltak képviselve. Az eredmények is jók voltak. Első lett a csapatversenyben Salgótarján 5-ös csapata 229 ponttal. Egyéni verseny: első helyezette Koruhely István, második Kleibán Pál, harmadik Szilávik Gusztáv voltak. Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal Fabini Henrik gyárigazgató

urnak a polgári lövész egyesületek nevében hálás köszönetünket nyilvánítani azért, hogy a pályát nem csak hogy átengedte, azt személyes vezetésével fel is díszítette s az amugy is csinos kis löpálya pompás színekben ragyogott. Hálás köszönetünk azoknak, akik tisztelődjukat adományozták a versenyre, úgy elsősorban Róth Flóris Öméltósága, Fabini Henrik igazgató ur, a zászlóalj tisztí kara s a vállalatok. Egy lövész.

A magyar siker irigyei. Az elmúlt hét nagy eseményének, a magyar óceánrepülő bravurjának az egész világ elismeréssel adózott. Ezt az elismerést méltán megérdemelte a két bátor magyar fiu, hiszen nemcsak nagy nemzeteket előzött meg hasonló vállalkozásban, de az eddigi sikeres óceánrepüléseket is felülmulta a leszállás nélkül megtett út távolsága, sőt a gyorsaság tekintetében is. Az egész magyar nemzet aggodó figyelemmel kísérte utjukat, amelynek sikerét külföldön is siettek előmozdítani, sajnos azonban nem kivétel nélkül. Mert ilyen kivételek is voltak. Amikor halottuk azt, hogy a repülőek elérték az angol partvidéket és utána órákon át nem kaptunk újabb hírt felőlük, a bizakodó reményt aggodó sejtelmek váltották fel. Később tudtuk csak meg, hogy idegen kezek idézték elő ezt az ijesztő némaságot. Hozzánk barátságtalan államok adóállomásai akadályozták meg pilótáinkat abban, hogy hírt adjanak magukról. Mielőtt a „Justice for Hungary” egy angol állomással beszélni kezdett, rögtön közbeleptek ezek a barátságtalan adók és teljesen megzavarták a repülőgép leadását. Ez az egészen állatszó manőver, nyíltan megmutatta, hogy milyen féltékenyen nézik egyes helyeken a magyar név dicsőségét és mennyire tartanak attól, hogy az a jelszó, melyet a diadalmas repülőgép visel, egyre több hívet fog szerezni magának. Nem szükséges rámutatnunk ezekre a barátságtalan kezekre. Minden magyar ember tudja, hogy jogos törekvéseiknek még sokan akarják útját állni. Azt is jól tudjuk, hogy erre minden alkalmat megragadnak, ha még oly kicsinyesnek is látszik eljárásuk. A módszer sem új, hiszen tanító-mesterük a szovjet volt ebben. A szovjet adóállomási zavarták meg annakidején a pápa beszédét is, állandóan zavarják más országok nemzeti szellemű műsorait, ezzel szemben pedig idegennyelvű előadásokkal a bolsevizmus metelyeit igyekeznek terjeszteni szerte a világban. Az ilyen szovjetizáló cselekedet csak súlyos rosszalást vált ki minden elfogulatlanul gondolkodni tudó embernél. Hatása pedig csak éppen az ellenkező lehet, mint amit ennek alkalmazói várnak. Ez a két szó „Igazságot Magyarországnak” minden mesterkedés ellenére is az emberek millióit fogja összegyűjteni zászlaja alá.

Cseh politikai morál. A cseh politikai életben egymás után teszik el az utbóli az uralmon lévőkhöz a nekik kellemetlenkedő politikusokat. Erkölcsei téren igyekeznek őket lehetetlenné tenni, még akkor is ha régi fegyvertársaikkal kerülnek szembe. Így semmisítették meg a közelmúltban Gajdát, most pedig Stribrnyit. Azt azonban nem tudták megakadályozni, hogy Stribrny meg ne vádolja Benest azzal, hogy mint külügyminiszter, hasonlóan több, már leplezett politikuskársához, jogtalan uton 600 millió koronás vagyont szerzett magának. A cseh korrupciónak egyre nagyobb mértékben napvilágra kerülő adataihoz már egyes cseh lapok is azt a tanulságot vonják le, hogy Csehszágban kétféle erkölcsi mérték van: Egyik a politikai tevékenységet folytató személyek, másik a többi polgárok számára. A cseh politikusok szemethunynak egymás cselekedetei felett és csak titokban gyűjtik az adatokat egymás ellen, hogy ha szükség van rá a nyilvánosság elé jöjjenek velük. A cseh lapok ilyen kritikájához nem is kell kommentár.

Külpolitikai kalandozások.

Ki mit gondol a másikról meg a jövőről?

Tíz nap alatt körülrepülni a földet, — vagy Berlinban reggelizni, Párisban tízórázni, Londonban ebédelni s újra Berlinben vacsorázni, — vagy alig több, mint 24 óra alatt Amerikából Magyarországra repülni, ma már való tény, nem Jókai regényfantázia.

Épen ezért nem lehetetlen a gondolatot szabadjára engedni, a gondolatolvasás pedig: ha tudománya gyermekcipőben jár is, már szintén ismert jelenség. Talleyrand mondotta állítólag, hogy a szavak arra valók, hogy elleplezzék a gondolatot, — ebből következik, hogy nem az az érdekes, amit egyik ember a másiknak mond, hanem amit elhallgat, vagyis csak gondol. — Ilyen, a szavak mögé rejtett gondolatokat adok át a nagy nyilvánosságnak most, hogy befejeztem egy világkörüli utazást, ha nem is tíz nap alatt, — de az idő nem fontos — és beszéltem több nemzet vezető politikusával, akiknek nevét nem mondom meg, mert a név szintén nem fontos, — hisz a politikusok is legjeljebb a szavaikért vállalják (ha nem is mindég) a felelősséget, de a gondolatot sem béklyóba verni, sem számonkérni nem lehet.

Sablonos, majdnem azonos kérdéseket tettem fel s olvastam a következő gondolatokat, amint következnek:

Washington: Milyenek látja Államtitkár Úr hazájának a háborúba való beavatkozása és visszavonulása után 12 évvel a viszonyt Európa és Amerika közt?

— Fején találta kérem a szöveget — mondhatnám engem is — mert a dolog úgy áll, hogy megint kénytelenek vagyunk beavatkozni, oh nem Európáért, de odaát nagyon soká marakodnak, mi már unjuk, hogy nem kapunk onnan első beavatkozásunk óta semmi pénzt, amit akkor elhoztunk, az lassacskán visszahajókázott, mert sok yanke kíváncsi volt Európára és csak az volt a jó, ami onnan jött, de a háborús adósságok nem akarnak valahogy átlépni, mi meg csak termelünk, mint régen a fogyasztó Európának; vagyonszámra kell elégetni a buzát, cukorhegyeket kell az óceánba süllyeszteni, mert ide s tova már azért kell majd fizetni, hogy elfogadják a portékát. Egyedüli jó üzlet ma a szeszeskedés, ha kicsit kockázatos is, de ebben aztán van forgalom az Újvilág minden tengere felől. A szárazságot kétségkívül meg kell szüntetni, mert a bor jó gondolatokat ad, ez Európából származó tapasztalatom s fantázia kell a kérdések megválaszolásához. Látja pl. ez a Hoover a moratóriumával Mérnök ember, matematikus, csak számított, azt hitte, hogy az egész világ egy masina különböző szelepekkel s ha megnyitja az egyiket, 10 nap alatt egymás nyakába borulnak a franciák meg a németek s nem számolt azzal, hogy odaát politikusok is vannak, nem volt fantáziája hozzá: most már mitmácolni kell, meg kell játszani a konferenciákat, el kell fogadni az ellenjavaslatokat, a fontos, hogy az aranyat át tudjuk szivattyuzni, mert régi mondás, hogy pecunia non olet, vagyis angolul: a pénz nem büzlök s moratórium ide vagy oda, fő hogy a pénz jöjjön, akár úgy hívjuk, hogy háborús adósság, akár úgy, hogy békekölcsön. — All right!

Ezzel kegyesen kidobott. — Repültem tovább.

Genf: A népszövetség nevezetű figuratio egyik illustis tagja, világpolgár, idealista-humanista filantrop, — otthon pedig sovínista fajvédő: Európai ügyekre éppen ezért desintermentjét jelentette be a tanácsülésén.

— Exellentiad szerint micsoda kilátás nyílik a Hoover tervből az európai helyzet megoldására?

— A Briand megérezte a kámforszagot, kirukkolt hát az Európai Egyesült Államok tervezetével, de a gyümölcs még nem volt érett, mikor leszakították, el kellett dobni, egész nyíltan is kimondhatnám, hogy ez a gyümölcs sohasem ért volna be az európai klíma alatt, küli nyelven szólva: fából vaskarika. — Hoover terve egyik kockája a Briandénak, ezzel a kockával játszának ma itt Európában, míg meg nem unják, hogy a nekünk jobbik esetben innen is tudunk el nem kockáztatni mindenüket, míg Amerika meg nem fut a saját zárjában, Európa

pedig felmetszi a saját hasát. — Mi öt-ezer esztendő óta élünk saját hagyományaink szerint s logunk még élni, legutóbb azonban sikerült már megtanulni az egész európai-amerikai u. n. kulturális tudományait, tudni fogjuk, hogy kell a medvét mézzel, a majmot lükörrel megfogni. — Megijedve sodródtam kilele, mintha tajfun szállított volna ki a békepalotából.

London: Mit tart Mylord a londoni konferencia legnagyobb eredményének?

— Azt, hogy hála ügyes diplomatainknak a németek és a franciák nem tudtak dűlőre jutni, bár cseppel sem volna kellemetlen, ha mindketlen lejtőre kerülőnek s elsüllyednének a történelem tengerében, (ez csak egy közbegondolás), — így amíg ők marakodnak, mi kis levegőt kapunk, hogy a dominiumokkal nem éppen rendben levő szénánkat öszszegereblézzük s nem kell egyelőre több elhárítórepülőgépet szerkesztelnünk, mert mikor már a magyarok is átrepülnek az óceánt, mi az Párisból, vagy Berlinből átjönni Londonba?

Megborzadva a gondolatától, hogy valamelyik elhárító repülőgép a nyakamba zuhan, — mert épen repülőpróbát tartottak az interjú idején, elrepültem.

Párisba: ahol széllemben hosszabban még Brünnig és Curtius látogatásáról, valamint az új német cirkálóról beszéltek, amelyek egymaga egész flottát képes tengerfenékre küldeni. Itt egy félkatona-félcivil, de a politikai horizontok felett lebegő pensionált nagyságot kérdeztem:

— Múltóztatnék meghatározni a francia véleményt a leszerelés kérdésében!

— Napoleon Oroszországban bukott meg, nem Sedannál. Mi az oroszokkal inkább szövetkezni. Ogunk, hogy egy gyűrűt tehesünk a kedves szomszéd nyakára, amit majd szoríthatunk, ha nem akar jó szóra parizozni. Régi geometriai tétel, hogy egy sikot három pont határoz meg. Két ponton támasztva, a sik billeg, ez volt az eset a hármasszövetségnél. — A mi három pontunk: mi, az oroszok és a szerbek, talán majd még a lengyelek. — Az orosz ugyan ma még labilis pont, de ha a ló (angol) elveszett, üsse kő, a számár is jó.

Estére járván az idő egy „Bonne nuit”-vel elkészöntem, felpillantam a repülőgépre, irányt vettem a sarkcsillag után és repültem.

Berlinbe: azonban a pilótám álmos volt, lassan vitte a gépet s jóval vecsernye után érkeztem, már az összes tekintetbe jöhető diplomaták, akik közül az interjú alanyt ki akartam választani, mélyen aludtak, így majd a reggelinél csipem egyiket nyakon, mielőtt Lenin-grandba vitorláznék, a további eredményeket azonban csak akkor közlöm, ha megint lesz üres hely a lapban egy kis külpolitikai kalandozásra.

Mercurius.

A Duna-Rajna-csatorna építési jóváértékelési számlára. Ennek a nagyszabású víziutnak összes építési költségeit a közbeiktatott vízierőművekkel együtt a tervezők egymilliárd márkára becsülik, melyből 700 millió csatornára, 300 millió pedig vízierőművekre esik. A német birodalom mindaddig, míg jóváértékelési fizetésekkel agyon van terhelve, évi 10 milliónál nagyobb összeggel nem járulhat hozzá az építési költségekhez. Ha ilyen tempóban haladna továbbra is az építkezés, 89—100 év alig volna elégséges a megvalósításához. Kérdés, vajon hol fog tartani már akkor a világ közlekedése és a megépített részek nem válnak-e akkora csupán történelmi jelenségekké és így a víziút-összeköttetés a kelet és nyugat közt talán soha sem jönne létre. Ezért most az az eszme merült fel, hogy a csatornát Németországnak a jóváértékelési számla terhére kellene megépíteni.

Az építőtakarékok ellenőrzése. Az építőtakarékoknak az utóbbi időben történt nagymértékű elszaporodása és több külföldi építőtakarék legutóbb előfordult pénzügyi nehézsége és

NE KISÉRLETEZZÉK!

EZÉRT ISMÉTELJÜK:

NE KISÉRLETEZZÉK!

SINGER VARRÓGÉPEK

világhírűek!

Singer varrógép részvénytársaság

Salgótarjáni fiókja: Fő-ucca 23 sz. (Városházával szemben.)

fizetésekre teljességük bizonyos intézkedések megtételére indították a Pénzügyi Központ igazgatóságát. A Pénzügyi Központ igazgatósága most beadvánnyal fordult a pénzügyminisztériumhoz, melyben olyan rendelkezések életbeléptetését kéri, melyek alkalmasak arra, hogy az építőtakarékok káros kényszerű megakadályozzák. A vállalkozás örömmel üdvözl minden olyan rendelkezést vagy javaslatot, amely a tőke és a vállalkozás biztonságát célozza.

Eladó ház. Elköltözés végett jutányos áron eladó 150□-öln mellékhelyiséggel együtt. Cim a kiadóban.

A pécskőpatak csatornázása, illetve betöltése a befejezéshez közeledik. Az elhanyagolt ucca képe rövidesen teljesen megváltozik s az Orangyal palota előtti rész s az u. n. Erzsébetkert nemsokára szép térré alakul át. — Amint értesülünk a Máv. igazgatóság a városi mozgósításhoz felé a vasúti hid alatt egy kocsi és gyalogjárót óhajt létesíteni. Ennek a tervnek csak örülni tudunk, mert hiszen a sűrűn közeledő vonatok és szénfelvevő mozdonyok, továbbá a piactéri mozgalmak rakodó miatt a közlekedést igen gyakran megakasztja a leengedett vasúti sorompó. Különösen a reggeli órákban gyakori a forgalom megakasztása s ilyenkor nagy tömeg gyűlik össze s lepi el az utat. — A Tárján-patak falának munkálatai 3—4 héten belül teljes befejezést nyernek. — Szmolka Mihály mérnök és Bulyovszky Lajos közműves iparos vállalkozók most készülő munkája ismét egy szép városrészt fog teremteni. A vasút felé eső térnek elöltése állandóan tart, de a megcsappant munkáslétszámmal lassabb tempóban. Az Uri-ucca (Kassai-sor) felemelése is rövidesen megtörténik! — A Szilárdy-féle O.F.B telken is befejeződnék észkor az utmunkálatok, melyeknek végleges rendezése és sármentesítése is a város anyagi erejéhez mérten fokozatosan fog elkészülni.

Epökő-, vesekő- és hólyakbetegségek, valamint azok, akik húgysavas sók túlszaporodásában és kösvényben szenvednek, a természetes „Ferenc József” keserűvíz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el.

Bányászhaláleset. A minap Zsigó Imre, 24 éves, tokodi lakos, villanyszerelő, a salgótarjáni közsébbánya R.T. Tokod (Komárom-Esztergom megye) határában lévő Erzsébet aknában 155 m mélységben lerögzített bányakarra vízszivattyút szerelt. Időközben Zsigó feladására egy másik, 13q súlyú kast bocsájtottak le, mely Zsigó fejét a lerögzített kashoz nyomta és összelapította. Amikor a munkások, a balesetet észrevéve, a kast kassá feljebb vonták, Zsigó valószínűleg már holtan az 50 m. mély vízbe zuhant. Halálát eddig még nem sikerült kifogni. A nyomozás eddigi adatai szerint a balesetet más felelősség nem terhel, mert abban a pillanatban, amikor a második

kas leért, Zsigó a lerögzített kas ellenkező oldalon levő bányalámpáért nyúlt, miközben fejjel a két kas közé szorult. Hulláját keresik.

Székelési zavarok, bélgörcs, puffadás, gyomorszárdulás, izgalmi állapotok, szívidegesség, félelemérzés, bódultság és általános rosszullét esetén a természetes „Ferenc József” keserűvíz a gyomor és bélcsatorna tartalmát gyorsan és fájdalom nélkül kiüríti, a vérkeringést előmozdítja s tartós megkönnyebbülést szerez. Korunk legkiválóbb orvosai a Ferenc József vizet úgy férfiaknál, mint nőknél és gyermekeknél teljes eredménnyel alkalmazzák. A Ferenc József keserűvíz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Állást keresnek. Bármily nemű bizalmi állást 800 P. kaucióval elvállalok. Cim a kiadóban.

Tizenegy év után visszaadták az oláhok a szilágysomlyói gimnáziumot a Minoritáknak. Még 1919-ben, az oláh megszállás kezdetén, az oláh közoktatásügyi miniszter elvette a szilágysomlyói rendház és gimnázium épületét a szilágysomlyói minorita-rendtől. A rend, melynek tagjai mind kiváló magyar hazafiak, tizenegy éven át folytatott pert a román állam ellen a rendház és a gimnázium visszaadásáért. A rend most meggyőzte elsőfokon a pert, ugyanis a törvényszék a rendház elkobzását jogtalannak nyilvánította és kötelezte az oláh államot, az épületek visszaadására.

Salgótarján megyei város polgármesteri 2432/1931. hivatala.

Tárgy: Az izraelita fürdő lakóépületének anyaga f. hó 28-án (kedden) d. u. 3 órakor a helyszínen megárlandó önkéntes nyilvános árverésen a leg többet ígérőnek eladatik.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a Pécskő utcában lévő izraelita fürdő lakóépületének anyaga f. hó 28-án (kedden) d. u. 3 órakor a helyszínen megárlandó önkéntes nyilvános árverésen a leg többet ígérőnek eladatik.

Árverezni szándékozik kötelesek az árverés megkezdése előtt 50 (ötven) pengő bántpénzt letenni.

Az árverési vevő köteles a vételárát és az összes illeteket azonnal lefizetni, köteles az épület lebontásához augusztus 1-én hozzáfogni és legkésőbb augusztus 10-ig befejezni és az anyagokat a városi főmérnök utasítása szerinti sorrendben elszállíttatni. Amennyiben árverési vevő az épület alapfalait is kibontja, úgy az alapárkat köteles azonnal megfelelően dőngölve betölteni.

Amennyiben árverési vevő fenti feltételeknek eleget nem tenne, úgy a nettó visszamaradt anyagokhoz való tulajdonjogát elveszti, ezenkívül a város az ebből származó károsodásáért anyagiilag felelőssé fogja tenni.

Salgótarján, 1931. július 22.

A polgármester helyett
Dr. Fügös Béla
főjegyző.

Örízetbe vették a kispesti ördögűzők főpapját. Az Északamerikai Egyesült Államokban elharapódzott különféle szekták egyikének, a szent fetrengők szektájának központja négy évvel ezelőtt Magyarországra küldte a mőkoci szőlőművelő Rároha Dezső misszionárius és feleségét, hogy az ördögűzők magyarországi szektáját megszervezzék. Rároha Kispesten ültette fel tanyáját, ahol sikerült is néhány hiszékeny embert behódoltatni a furcsa szektába. Rároha működése következtében a rendőrség megállapította, hogy Kispesten több elmebeteg betegségek oka az ördögűzők szektájának különös szertartása volt. A kispesti rendőrség megindította az eljárás Rároha ellen s arra kötelezte, hogy tartózkodási engedélyének lejártá után rögtön elhagyja Magyarországot. Rároha azonban hamis utlevél segítségével visszatért Kispestre, ahol ismételtet folytatva a különös szekták lármás és közérdeklőséget sőt szertartásait. A rendőrség megindította az eljárást a szekták ellen és örízetbe vette a jogosulatlanul visszatért Rárohát és feleségét. Az ördögűző szekták vezetője most a toncházban elmélkedhet embereket boldondító tanításairól.

A salgótarjáni kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.
3461—1931. tk. szám.

Árverési hirdetmény-kivonat

Dr. Koltai Ernő, balassagyarmati ügyvéd végrehajtónak, Dr. Tauber Hugó, balassagyarmati ügyvéd, mint bírósági ügygondnok által képviselt, ismeretlen helyen tartózkodó Susán Lőrinc végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a tkvi hatóság a végrehajtó kérelme következtében az 1881. LX. t.c. 144. 146. és 147. §§ értelmében elrendeli a végrehajtási árverést 100 P tőkekövetelés, ennek 1930. évi október hó 6 napjától járó 7 és fél százalékos kamata, 46 P 70 f. eddig megállapított per és végrehajtási és árverési költségért ezáltal megállapított 68 P 50 f költség, valamint a csatlakoztatott kimondott László János, mátranovákai lakos 123 Korona tőkekövetelése és behajtása végett, a salgótarjáni kir. járásbíró területén levő, Homoktereny községben fekvő a homokterenyi 92 számú tjkvben A. I. 3, 7, 8, 10 és 12 sor, 189, 362, 426, 473 és 545 hrzi szám alatt foglalt „Szántó, réti” ingatlanokból, Susán Lőrinc végrehajtást szenvedőnek B. 37. sorszáma szerinti illetőségére 180 P kiküldési árban, az u. o. 107 számú tjkvben A. I. 2 sor, 138 hrzi szám alatt felvett „kert, beltelek” ingatlanból, Susán Lőrinc végrehajtást szenvedőnek B. 27 sorszáma szerinti nevén álló jutalékára 5 P kiküldési árban, az u. o. 173 számú tjkvben A. I. 2 sor, 277 hrzi szám alatt foglalt „Szántó” ingatlanból, Susán Lőrinc végrehajtást szenvedőnek B. 22 alatt nevén vezetett illetőségére 8 P kiküldési árban, az u. o. 388 számú tjkvben A. I. 1 sor, 437 hrzi szám alatt felvett „Szántó” ingatlanból, Susán Lőrinc végrehajtást szenvedőnek B. 9 sorszáma alatt jutalékára 32 P kiküldési árban, az u. o. 405 sorszáma alatt foglalt „Szántó” ingatlanból, Susán Lőrinc végrehajtást szenvedőnek B. 14 alatt jutalékára 18 P kiküldési árban, az u. o. 410 számú tjkvben A. I. 1 sor, 600 hrzi szám alatt foglalt „Szántó” ingatlanból, Susán Lőrinc végrehajtást szenvedőnek B. 10 sorszáma szerint nevén álló jutalékára 14 P kiküldési árban, az u. o. 411 számú tjkvben A. I. 1 sor, 223 hrzi szám alatt felvett „Szántó” ingatlanból, Susán Lőrinc végrehajtást szenvedőnek B. 10 alatt jutalékára 6 P kiküldési árban, az u. o. 441 számú tjkvben A. I. 1 sor, 274 hrzi szám alatt felvett „Szántó” ingatlanból, Susán Lőrinc végrehajtást szenvedőnek B. 19 alatt jutalékára 6 P kiküldési árban, azonban az Észak-magyarországi Egyesített Községek és Iparvállalat Rt.-jára bekebelezett közszolgáltatási szolgálati jogok fenntartásával.

A tkvi hatóság az árverésnek Homoktereny községében 27. napjának délelőtti 10 óráját tűzte ki és az árverési feltételeket az 1881. LX. t.c. 150 §-a, valamint az 1927. XXXI. t.c. 25 §-a és a 24000. 929 I. M. számú rendelet 6—10 §-ai alapján a következőkben állapítja meg: Az árverés alá eső ingatlanokat a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet (1908. XVI. t.c. 26 §).

Az árverési árindokozók kötelesek bánatpénzt a kiküldési ár 10 százalékát készpénzben vagy az 1881. LX. t.c. 42 §-ában meghatározott arányban az árverési ár 10 százalékát készpénzben, a kiküldöttnek letenni, vagy a bánatpénznek előleges bírói letétbe helyezéséről kiállított letéti elismervényt a kiküldöttnek átadni és az árverési feltételeket aláírni (1881. LX. t.c. 147., 150., 170. §§, XLII. t.c. 21 §).

Salgótarján, 1931. évi május hó 31.
Zelenka Ottó tk. bírósági elnök.
A kiadomány hitelesül: Csomor Mátyás
tkvvezető.

A MEFHOSZ, a Párisi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya rendezésében legközelebbi párisi kétélt és egyhónapos tanulmányutjait augusztus 2-án és augusztus 17-én rendezi. A részvételi díj rendkívül olcsó, diákoknak két hétre 240 pengő, kísérőknek 300 pengő, arcképes vasuti igazolvánnyal bírónak 290 pengő. Egy hónapra diáknak 318 pengő, kísérőknek 378 pengő, köztszítviselőnek 368 pengő. A július 23-án és augusztus 23-án induló 6 napos kedvezményes londoni kirándulás Páriából diáknak 137 pengő, kísérőknek 184 pengőbe

kerül. Rendkívül nagy az érdeklődés az augusztus 6-án induló németországi (22 nap, 485 pengő), az augusztus 8-án induló konstantinápolyi-athéni (15 nap, 430 pengő), a német-angol-francia (22 nap, 533 pengő) és a Svájc-Felsőolaszországi (13 nap, 380 pengő) tanulmányi kirándulásra. Különösen ajánlhatjuk, mint leg több üdülést és látványosságot nyújtó, az augusztus 4-én induló 20 napos Kelet-svájc-Felsőítáiai tavak Déltől-Dolomitok-Karinthia, Semmering tanulmányut, mely nagy részben autóbusszon történik. Részvételi díja 595 pengő. Érdeklődőknek minden utazással kapcsolatos kérdésre felvilágosítást ad a Párisi Magyar Diákegyesület Utazási Osztálya Budapest, IX. Ferenc-körút 38. sz. 2. Hivatalos óra d. u. 4—6-ig. Telefon: Autómata: 872—74.

Nagyállomás mellett 200 □-öl terület olcsón eladó. — Kluka Pál, Salgótarján.

A gyermekhalandóság.

Irta: **Dr. Lukács György** v. b. t. t. ny. miniszter.

Akármi képen vesszük, az államnak legnagyobb kincse, mégis, annak emberanyaga. A kvantitatív népszaporodás igen fontos államrendek és elsőrendű kérdés. A kvantitatív népszaporodás kérdésénél egyfelől a születések száma jön tekintetbe, másfelől pedig az, hogy az emberi életkort mennyire vagyunk képesek kihozni, a halálozásokat mennyire vagyunk képesek csökkenteni.

Ha körültekintünk Európában, azt látjuk, hogy legszaporább a szláv népfaj és sort tart a szláv népfajjal a román, amit talán nem is kellett volna külön kiemelni, hiszen a románok jelentékeny része szláv elem. Utánuk következnek a germánfajok és népszaporodás tekintetében a leghatár állanak a latinfajok, nevezetesen a francia, spanyol, meg a belga. Az olasz faj ebben a tekintetben kivétel, mert igen erősen szaporodik, majdnem mondhatnánk a szláv népfaj szaporodásával tart lépést.

Mi, magyarok, ennek a sorozatnak körülbelül a közepén vagyunk, leginkább a germán népfaj szaporodásával egyezik a mi szaporodásunk, amely sajnos az utóbbi időben jelentékenyen csökkent. Régebben, e tekintetben, panasz nem hangzott el részünkről. Csak néhány statisztikai adatot említek itt. Magyarországnak azon a területén, amelyet Csonkamagyarországnak nevezünk, a háború előtt, a 80-as években körülbelül 45 éves születés esett 1000 lakosra. 1910 körül már 36, 1924 körül 30, most pedig átlag 25 éves születés esik 1000 lakosra. Ennek a jelentékeny csökkenésnek fő oka a városokban rejlik, mert sajnos a városokban a születések száma napról napra fogy. Vannak egyes városok, amelyeknek természetes népszaporodásuk alig van. Idesorozom a székesfehérvárost is, mert a lakosság az utóbbi évtizedben alig növekedett természetes szaporodás útján. Hogy a főváros népessége mégis jelentékenyen nagyobb, az kizárólag a bevándorlás következménye. De ugyanilyen szomorú tapasztalatunk vannak Pécs és Baja városokról, amint általában az ipari városokban — Győr, Székesfehérvár, Miskolc, — nagyon lassú a szaporodás. Jobb a szaporodás foka a falvakban, a kis és nagy községekben, ahol azonban — fájdalom — a gyermekhalandóság még mindig igen nagy és a népszaporodást erősen ellensúlyozza.

Hogy általában a gyermekeknek olyan sűrű halálozása, — a korai időszakban főleg a csecsemők — a kultúrával függ össze, azt egyetlen statisztikai adat is megmagyarázza. Városaink, ahol nagyobb a kultúra, 100 éves születésre 17, a falvakban — ahol sok kultúrát nyező hiányzik — 100 éves születésre 20, egyéven aluli csecsemő elhalálása esik. A falvakban, tehát sürgős a tenni-való a gyermekhalandósággal szemben és nem dicserhetem eléggé a kormányzatnak a mintajárásokra vonatkozó intézkedését. E téren a Stefánia Szövetkezet és a közegészségügyi intézetet illeti a kezdeményezés, de az intézményt a népjóléti miniszter igen erélyesen karolta fel. Az erre való kiadás igazán nem haszon-talan; amennyire tehát tárcájának szűkre szabott keretén belül teheti, ezen az úton is kérem, hogy ezt az intézményt tovább is, erőteljesen támogassa.

Nyomatott: „A MUNKA” könyvnyomdában Salgótarján. — Nyomdatulajdonos: Vágh Kálmán

Megérkeztek az újabb divatujdonságok

Donászy Viktor MAGYAR DIVATÁRUHÁZÁBA! Legújabb divat!

Bemberg selymek a legdivatosabb mintákból, dus választékban.

Nagy választék fürdőruhákban és sapkáknban.

Aki nálam veszi a híres G. F. B. harisnyát, minden pár harisnyához ingyen kap egy kis bőröndöt!

Minden pár G. F. B. harisnyáért jótállok! Utazóbőröndökből nagy választékot tartok!

Teljes tisztelettel:

DONÁSZY VIKTOR

„Magyar Divatáruháza” Salgótarján.

Balatonbogláron közvetlen a vízparton lévő egy szoba, konyha veranda lakásom augusztus hónapra fürdőkabinnal együtt olcsón átadom. — Cim a kiadóban.

Vidéki magántanulók eredményesen vizsgázhatnak a Walter magántanfolyam után, mert az intézet lehetővé teszi, hogy rendes előfoglaltságuk mellett lakóhelyükön, levelezés útján sajátíthassák el a szükséges ismereteket. Forduljon felvilágosításért az országsszerte előnyösen ismert Walter magántanfolyamhoz. Budapest, Rákóczi-ut 51.

Szabad kézből eladó a Kassay-sor 38. számú ház, adás-vételi feltételek a tulajdonossal tárgyalhatók.

HIRDESSÜNK

A Munka

politikai hetilapban.

Hirdetmény.

A m. kir. belügyminiszternek 63.410/1-1930. VI. a. sz. körrendelete.

1. §. Minden magyar állampolgár a) állandó lakóhelyének végleges, valamint 3 hónapon túlterjedő megváltoztatásáért (elköltöztetés és beköltöztetés) b) életének 19. évébe való belépését annak az évnek január 31-ig, amelyben a 18-ik életet betölti, bejelenteni köteles.

Magyar állampolgárság megszerzése esetén az illető magát azonnal bejelenteni köteles.

2. §. A be- és kijelentés az előírt minta szerinti be- és kijelentő lapok kitöltése és beszolgáltatása után történik. A családfő lapján a vele együtt költöző törvényes feleséget és a családfő nevét viselő 18 éven aluli családtagokat nem a családfő nevét viselő gyermekeket külön lapon kell bejelenteni.

A be- és kijelentési lapokat a kitöltés után a m. kir. rendőrkapitánysághoz kell beszolgáltatni.

3. §. A be- és kijelentő lapokon az összes adatokat pontosan és a valóságnak megfelelően kell feltüntetni. A bejelentett adatok valóságáért a be- és kijelentésre kötelezett, a be- és kijelentés megtörténteért a bejelentésre kötelezett együtt a szállásadó is felelős. Ez

okból a be- és kijelentő lapokat mindkettőn aláírni kötelesek.

A beköltöztetés 24 óra alatt, az elköltöztetés meg az elköltöztetés megtörténte előtt kell bejelenteni.

4. §. A be- és kijelentő lapokat átvevő hatósági közeg (2. §.) a lapok igazoló szelvényét lebélyegezni és azt a bejelentő félnek visszaadni tartozik. A szelvényt meg kell őrizni.

6. §. Aki ennek a rendeletnek a rendelkezéseit megszegi, kihágást követ el és azt pénzbüntetéssel kell büntetni. Ezekben az ügyekben a közigazgatási hatóság, a m. kir. rendőrség működési területén a m. kir. rendőrség jár el.

Budapest, 1930. december 16.

A rendelet közlése után ismételt figyelemzetelem Salgótarján közönségét, hogy az abban foglalt előírásokat a legpontosabban tartásuk be, mert a mulasztásokat a legszigorúbban fogom megbüntetni.

Közlöm egyben, hogy a rendelet végrehajtását razzik során is ellen fogom őriztetni.

Salgótarján, 1931. július 22.

M. kir. rendőrkapitányság vezetője.

Walter magántanfolyam

legolcsóbban, legbiztosabban készít elő középiskolai magánvizsgákra, érettségire.

Vidékieknek levelező oktatás.

A szeptemberi és decemberi vizsgákra már most jelentkeztek.

Budapest, Rákóczi-ut 51.

Salgótarján megyei város polgármesteri hivatalától.

7224/1931.

Dr. Förster Kálmán alapítvány évi kamatainak pályázata.

Hirdetmény.

A nevetem viselő 4000 pengős szegénysegélyző alapítvány évi kamata, egy esetleg több, segélyezésre érdemes szegénysorsu salgótarjáni lakos között osztandó szét.

A segély iránt bélyegtelen kérvénnyel pályázhatnak f. évi augusztus 4-ig salgótarjáni lakosok, korra, nemre és vallásra való tekintet nélkül.

Salgótarján, 1931. június 27.

Dr. Förster Kálmán s. k. polgármester.

APOLLO MOZGÓ HETI MŰSORA:

25 Sz. 26 V.

29 Sz. 30 Cs.

1 Sz. 2 V.

Előbb a Hannát, aztán a Pannát.

Az orvos utka. Dráma 8 felv.

Jóni Jóni Marokkó.

Arkon bokron át. Kandur Peti.

A makrancosleány. Vigjáték.

Kezdeti szordán csütörtökön és szombat este 7 és 9, vasár- és ünnepnap d. u. 5, 7 és 9 órakor.